

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1961

Vyhlášené: 7. 12. 1961 Časová verzia predpisu účinná od: 1. 1.2001 do: 31.12.2001

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

135

ZÁKON

z 30. novembra 1961

o pozemných komunikáciách (cestný zákon)

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

§ 1

Úvodné ustanovenia

(1) Tento zákon upravuje výstavbu, užívanie a ochranu pozemných komunikácií, práva a povinnosti vlastníkov a správcov pozemných komunikácií a ich užívateľov, ako aj pôsobnosť orgánov štátnej správy (§ 3) a orgánov štátneho odborného dozoru (§ 3c) vo veciach pozemných komunikácií.

(2) Pozemné komunikácie sa rozdeľujú podľa dopravného významu, určenia a technického vybavenia na

- a) diaľnice,
- b) cesty,
- c) miestne komunikácie,
- d) účelové komunikácie.

(3) Pozemnú komunikáciu tvorí cestné teleso a jej súčasti. Cestné teleso je ohraničené vonkajšími hranami priekop, rigolov, násypov a zárezov svahov, zárubných a obkladových múrov, pätou oporných múrov a pri miestnych komunikáciách pol metra za zvýšenými obrubami chodníkov alebo zelených pásov.

(4) Súčasťou diaľnic, ciest a miestnych komunikácií sú všetky zariadenia, stavby, objekty a diela, ktoré sú potrebné pre úplnosť, na zabezpečenie a ochranu diaľnic, ciest a miestnych komunikácií a na zaistenie bezpečnej, rýchlej, plynulej a hospodárnej premávky na nich.

Prvá časť

PLÁNOVANIE A SPRÁVA POZEMNÝCH KOMUNIKÁCIÍ

§ 2

Plánovanie, príprava a výstavba pozemných komunikácií

(1) Pozemné komunikácie sa budujú, rekonštruujú, spravujú a udržiavajú v súlade so zásadami štátnej dopravnej a cestnej politiky, s koncepciou rozvoja dopravy a vzhľadom na ochranu životného prostredia.

(2) Plány rozvoja diaľnic, ciest a miestnych komunikácií sú podkladmi na prípravu investičnej výstavby a na vypracovanie územno-plánovacej dokumentácie.

(3) Plán rozvoja diaľnic a ciest vo vlastníctve štátu zabezpečuje Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Plánovanie, prípravu a výstavbu ciest vo vlastníctve obcí a miestnych komunikácií zabezpečujú obce; pri účelových komunikáciách ich zabezpečujú vlastníci a iné oprávnené osoby. Prípravu a výstavbu prejazdnych úsekov diaľnic a ciest v colnom priestore pohraničnej colnice (ďalej len „colný priestor“) zabezpečujú colné orgány v rámci svojej pôsobnosti v súčinnosti s ministerstvom. Na schvaľovanie podľa tohto odseku sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.¹⁾

§ 3

Orgány štátnej správy pre pozemné komunikácie

(1) Orgánmi štátnej správy pre pozemné komunikácie (ďalej len „cestný správny orgán“) sú

- a) ministerstvo,
- b) krajské úrady,
- c) okresné úrady.

(2) Miestnu štátnu správu pre pozemné komunikácie vykonávajú aj obce.

(3) Ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy Slovenskej republiky pre pozemné komunikácie najmä

- a) určuje hlavné smery cestnej politiky a rozvoja cestného hospodárstva vrátane jeho organizačnej štruktúry a riadenia,
- b) schvaľuje plán rozvoja diaľnic a ciest vo vlastníctve štátu,
- c) zabezpečuje stavebno-technické vybavenie diaľnic a ciest vo vlastníctve štátu podľa potrieb cestnej dopravy a obrany štátu,
- d) rozhoduje o zaradení pozemných komunikácií do cestnej siete a o ich vyradení z nej, o pretriedení ciest a prestaničení cestnej siete, ako aj o zmene dopravného charakteru ciest vyradených z cestnej siete; ak zmena dopravného charakteru má za následok aj zmenu vlastníckych práv, upraví sa vlastnícke práva (§ 3d),
- e) určuje triedy a dopravný charakter jednotlivých cestných ťahov,
- f) zabezpečuje ústrednú technickú evidenciu diaľnic, ciest a miestnych komunikácií,
- g) vykonáva štátnu správu vo veciach diaľnic.

(4) Krajské úrady najmä

- a) povoľujú zvláštne užívanie diaľnic a ciest na prepravu nadmerne ťažkých alebo rozmerných predmetov a vozidiel alebo na prepravu, ktorej vozidlá prekročujú hmotnosť pripadajúcu na jednu nápravu nad mieru povolenú osobitným predpisom^{1a)} (ďalej len „nadmerná a nadrozmerná preprava“), ak prepravná trasa presahuje územný obvod jedného okresu. Ak prepravná trasa presahuje územný obvod kraja, povoľuje ju krajský úrad, na ktorého území sa preprava začína, po dohode s dopravným inšpektorátom,^{1b)}
- b) dodatočne vyberajú rozhodnutím zvýšený správny poplatok podľa osobitného predpisu,^{1c)} ak sa nadmerná a nadrozmerná preprava vykonala na diaľnici alebo na ceste bez povolenia (§ 8 ods. 5). Rozhodnutie vydá ten krajský úrad, na ktorého území sa nepovolená preprava zistila,
- c) povoľujú po dohode s dopravným inšpektorátom^{1b)} uzávierky, obchádzky a odklony na cestách I. a II. triedy,

d) rozhodujú o pripojení ciest, miestnych komunikácií a účelových komunikácií na cesty I. a II. triedy, o úpravách alebo o zrušení týchto pripojení, ako aj o zriadení alebo o zrušení vjazdov z ciest I. a II. triedy na susedné nehnuteľnosti.

(5) Okresné úrady vykonávajú štátnu správu vo veciach ciest vo všetkých prípadoch, ak tento zákon neustanovuje inak.

(6) Obce sú cestnými správnymi orgánmi pre miestne komunikácie a účelové komunikácie, ak tento zákon neustanovuje inak. Obce vykonávajú miestnu štátnu správu vo veciach miestnych komunikácií a účelových komunikácií.

(7) Na činnosti podľa odseku 3 písm. a), b) a e) sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.¹⁾

§ 3a

Špeciálne stavebné úrady

(1) Pôsobnosť špeciálneho stavebného úradu²⁾ pre diaľnice vykonáva ministerstvo.

(2) Pôsobnosť špeciálneho stavebného úradu²⁾ pre cesty vykonávajú krajské úrady.

(3) Pôsobnosť špeciálneho stavebného úradu²⁾ pre miestne komunikácie a účelové komunikácie vykonávajú okresné úrady.

(4) Stavbu pozemnej komunikácie s výnimkou stavby diaľnice, v ktorej rámci sa buduje cesta a zároveň miestna komunikácia alebo účelová komunikácia, povoľuje špeciálny stavebný úrad príslušný pre pozemnú komunikáciu, ktorá v stavbe prevažuje vecným rozsahom stavebných prác. V pochybnostiach o príslušnosti rozhoduje ministerstvo. Na konanie o určenie príslušnosti sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.¹⁾

§ 3b

Pripájanie pozemných komunikácií

(1) O pripájaní pozemných komunikácií, zriaďovaní vjazdov z cesty alebo miestnej komunikácie na susedné nehnuteľnosti, o úpravách alebo zrušení pripojenia pozemných komunikácií a vjazdov z cesty alebo miestnej komunikácie na susedné nehnuteľnosti rozhoduje s ohľadom na ochranu dotknutej pozemnej komunikácie a na bezpečnosť premávky na nej príslušný cestný správny orgán.

(2) Je zakázané zriaďovať vjazdy a výjazdy z diaľnic na susedné nehnuteľnosti alebo pripájať na diaľnice účelové komunikácie s výnimkou účelových komunikácií, ktorými sú na diaľnice pripojené objekty a zariadenia pre správu a údržbu diaľnic alebo objekty a zariadenia umiestnené na odpočívadlách.

(3) Na rozhodovanie podľa odseku 1 sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní¹⁾.

§ 3c

Štátny odborný dozor

(1) Štátny odborný dozor nad pozemnými komunikáciami vykonávajú

a) nad diaľnicami ministerstvo,

b) nad cestami I. a II. triedy krajské úrady,

c) nad cestami III. triedy, miestnymi komunikáciami a účelovými komunikáciami okresné úrady.

(2) Orgány štátneho odborného dozoru dbajú na zabezpečenie ochrany pozemných komunikácií a dozerajú, či sa dodržiavajú povinnosti a podmienky užívania pozemných komunikácií ustanovené týmto zákonom, predpismi vydanými na jeho vykonanie, ako aj opatrenia cestných správnych orgánov.

(3) Ak zistí orgán štátneho odborného dozoru závalu, vyzve právnickú osobu alebo fyzickú osobu zodpovednú za dodržiavanie ustanovených povinností, aby sa postarali o nápravu; pri výkone dozoru môže dávať príkazy a zákazy, ako aj robiť vhodné dočasné opatrenia na odstránenie závad.

(4) Ak nebude postarané o nápravu, vydá orgán štátneho odborného dozoru rozhodnutie, v ktorom nariadi postarať sa o nápravu, prípadne aj o zastavenie nezákonne vykonávaných činností.

(5) Zamestnanci poverení výkonom štátneho odborného dozoru sú povinní viesť užívateľov k ochrane pozemných komunikácií a k zachovávaniu poriadku na nich. Sú oprávnení zisťovať totožnosť osôb, ktorých konanie ohrozuje pozemnú komunikáciu alebo prevádzku na nej. Pri výkone štátneho odborného dozoru sú povinní preukázať sa kontrolným odznakom a preukazom.

(6) Dohľad na výkon štátneho odborného dozoru nad cestami, miestnymi komunikáciami a účelovými komunikáciami patrí ministerstvu (hlavný štátny odborný dozor).

§ 3d

Vlastníctvo a správa pozemných komunikácií

(1) Diaľnice a cesty vrátane ich prejazdnych úsekov cez colné priestory a obce sú vo vlastníctve štátu, ak osobitný predpis^{2a)} neustanovuje inak.

(2) Miestne komunikácie sú vo vlastníctve obcí.

(3) Účelové komunikácie sú vo vlastníctve štátu^{2b)} alebo iných právnických osôb alebo fyzických osôb.

(4) Správu pozemných komunikácií vykonávajú,

- a) ak ide o diaľnice a cesty vo vlastníctve štátu okrem ich prejazdnych úsekov cez colné priestory – právnické osoby na tento účel zriadené ministerstvom,^{2c)}
- b) ak ide o prejazdne úseky ciest vo vlastníctve obce, o miestne komunikácie a účelové komunikácie vo vlastníctve obce – obce, prípadne právnické osoby nimi na tento účel založené alebo zriadené,
- c) ak ide o účelové komunikácie vo vlastníctve štátu^{2b)} – právnické osoby, ktorým celkom alebo prevažne slúžia,
- d) ak ide o prejazdne úseky cez colné priestory – príslušné colné orgány po dohode s cestným správnym orgánom a správcom diaľnice alebo cesty vedúcej k hraničnému priechodu.

(5) Vlastníci a správcovia pozemných komunikácií sú povinní pozemné komunikácie udržiavať v stave zodpovedajúcom účelu, na ktorý sú určené.

(6) Súčasti diaľnic a ciest vo vlastníctve štátu sa môžu prenechať v nájme len na určitý čas, najviac na 30 rokov. Na prenajatých súčastiach diaľnic a ciest možno zriadiť a prevádzkovať stavby slúžiace užívateľom diaľnic a ciest, najmä motoresty, motely, čerpacie stanice pohonných látok a iné zariadenia (napr. reklamné, informačné a propagačné zariadenia alebo telekomunikačné zariadenia).

(7) Správcovia diaľnic, ciest a miestnych komunikácií vedú o týchto pozemných komunikáciách technickú evidenciu.

Druhá časť

DIAĽNICE, CESTY A MIESTNE KOMUNIKÁCIE

Diel 1

Užívanie a ochrana diaľnic, ciest a miestnych komunikácií

§ 4

Diaľnice

(1) Diaľnice sa budujú ako pozemné komunikácie smerovo rozdelené s obmedzeným pripojením a prístupom, vyhradené len pre motorové vozidlá s určenou povolenou rýchlosťou podľa osobitného predpisu,²⁴⁾ s mimoúrovňovými križeniami a križovatkami s ostatnými komunikáciami.

(2) Etapové budovanie diaľnice v polovičnom profile je prípustné, ak ekonomický rozbor preukáže nevhodnosť okamžitej výstavby diaľnice v celom rozsahu. Projektová dokumentácia sa však musí vypracovať rámcovo pre celé uvažované diaľničné dielo a až z neho sa vyčlenia objekty pre plánovanú etapu. Polovičný profil diaľnice sa z hľadiska dopravy označí ako cesta pre motorové vozidlá, ak spĺňa technické podmienky podľa § 4a ods. 4.

§ 4a

Cesty

(1) Cesty vrátane ich prejazdnych úsekov cez colné priestory a obce sú pozemné komunikácie zaradené do cestnej siete. Do cestnej siete patria aj pozemné komunikácie mimo územia zastavaného alebo určeného na súvislé zastavanie, ktoré spájajú železničné stanice, terminály kombinovanej dopravy, letiská pre pravidelnú verejnú dopravu a verejné prístavy s diaľnicami a cestami, ak neslúžia ako účelové komunikácie prevažne na prevádzku alebo na správu týchto zariadení.

(2) Účelné usporiadanie cestnej siete sa zabezpečuje výstavbou nových ciest alebo zaradením miestnych komunikácií, prípadne účelových komunikácií do cestnej siete. Cesty, ktoré nie sú potrebné na účelné usporiadanie cestnej siete, môžu sa z tejto siete vyradiť a zaradiť do siete miestnych komunikácií alebo preradiť medzi účelové komunikácie alebo zrušiť.

(3) Medzinárodné cestné ťahy sú pozemné komunikácie zaradené do niektorej z medzinárodných cestných sústav, ktorých usporiadanie je určené medzinárodnými dohodami.

(4) Cesty pre motorové vozidlá sú pozemné komunikácie s obmedzeným pripojením a prístupom vyhradené len pre motorové vozidlá s určenou povolenou rýchlosťou podľa osobitného predpisu,²⁴⁾ s mimoúrovňovými, výnimočne úrovňovými križeniami a križovatkami s ostatnými komunikáciami.

(5) Ak usporiadanie cestnej siete vyžaduje zmenu vlastníckych vzťahov k pozemnej komunikácii, môže ministerstvo vydať rozhodnutie o usporiadaní cestnej siete [§ 3 ods. 3 písm. d)] iba na základe zmluvy o budúcej zmluve o prevode vlastníckeho práva k dotknutej pozemnej komunikácii uzatvorenej medzi terajším vlastníkom a budúcim vlastníkom. Do ukončenia prevodu vlastníckeho práva k dotknutej pozemnej komunikácii vykonáva všetky práva a povinnosti k tejto pozemnej komunikácii jej doterajší správca alebo vlastník. So súhlasom ministerstva sa prevod vlastníckeho práva k pozemnej komunikácii na obce môže vykonať bezodplatne. Na konanie o udelenie súhlasu sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.¹⁾

§ 4b**Miestne komunikácie**

(1) Miestnymi komunikáciami sú všeobecne prístupné a užívané ulice, parkoviská vo vlastníctve obcí a verejné priestranstvá, ktoré slúžia miestnej doprave a sú zaradené do siete miestnych komunikácií.

(2) Siete miestnych komunikácií sa budujú a udržiavajú v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou tak, aby uľahčovali osídlenie a vyhovovali potrebám miestnej dopravy, prípadne poľnohospodárskej dopravy, a ak to vyžadujú všeobecné záujmy, aj potrebám diaľkovej dopravy a potrebám obrany štátu.

§ 6**Všeobecné užívanie**

(1) Premávku na pozemných komunikáciách upravujú osobitné predpisy; v ich medziach smie každý užívať diaľnice, cesty a miestne komunikácie obvyklým spôsobom na účely, na ktoré sú určené (všeobecné užívanie). Užívateľ sa musí prispôbiť stavebnému stavu a dopravno-technickému stavu dotknutej komunikácie; nesmie ju poškodzovať alebo znečisťovať.

(2) Vymedzené úseky diaľnic a ciest pre motorové vozidlá označené dopravnými značkami možno užívať dvojstopovými motorovými vozidlami (ďalej len „motorové vozidlo“) po zaplatení úhrady za užívanie týchto pozemných komunikácií. Výška úhrady sa určí z celkovej hmotnosti motorového vozidla, ktorou sa rozumie súčet hmotností motorového vozidla a prípojného vozidla. Úhrada sa platí na kalendárny rok alebo na 15 dní bez ohľadu na počet vykonaných jazd podľa sadzovníka, ktorý je prílohou č. 1 k tomuto zákonu.

(3) Úhrada sa neplatí pri motorových vozidlách

- a) útvarov Policajného zboru,
- b) Armády Slovenskej republiky určených ministerstvom po dohode s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky,
- c) ozbrojených síl plniacich úlohy pri likvidácii následkov živelných pohrôm, katastrof a priemyselných havárií,
- d) záchranej zdravotníckej a horskej služby, pri vozidlách určených na hromadný odber krvi a pri vozidlách cestného záchranného systému,
- e) požiarna ochrany,
- f) správcov diaľnic a ciest vo vlastníctve štátu,
- g) Železničnej polície Slovenskej republiky,
- h) Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky,
- ch) na ktoré sa občania s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje peňažný príspevok na zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla,^{2e)}
- i) na poskytovanie sociálnej starostlivosti,
- j) technickej vyslobodzovacej služby privolanej na odstránenie cestnej prekážky,
- k) cudzích štátnych príslušníkov oslobodených podľa medzištátnej dohody za podmienky vzájomnosti,
- l) vykonávajúcich nadmernú a nadrozmernú prepravu na základe povolenia (§ 8 ods. 1),
- m) orgánov colnej stráže,

n) vykonávajúcich prepravu predmetov a tovarov humanitárnej pomoci, ak sa dopravca preukáže potvrdením ministerstva o prípustnosti bezodplatnej dopravy, ktorého vzor je prílohou č. 2 k tomuto zákonu.

(4) Motorové vozidlá musia byť pri prejazde vymedzeným úsekom diaľnice a cesty pre motorové vozidlá označené nálepkou, ktorou sa preukazuje zaplatenie úhrady (ďalej len „nálepka“) podľa odseku 2.

(5) Útvary Policajného zboru sú oprávnené v rámci vykonávania dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky^{2f)} kontrolovať dodržiavanie povinnosti označenia motorového vozidla nálepkou pri použití vymedzených úsekov diaľnic alebo ciest pre motorové vozidlá.

(6) Nákup nálepiek, ich distribúciu a predaj zabezpečuje Štátny fond cestného hospodárstva (ďalej len „cestný fond“). Finančné prostriedky získané z predaja nálepiek sú príjmom cestného fondu.^{2g)}

(7) Prevádzkovanie prievozu, kompy a sklápacieho mosta sa vykonáva za úhradu podľa osobitných predpisov.^{2h)}

§ 7

Uzávierky, obchádzky a odklony

(1) Premávka na diaľniciach, cestách a miestnych komunikáciách sa môže na určitý čas čiastočne alebo úplne uzatvoriť, prípadne sa môže nariadiť obchádzka alebo odklon, ak to vyžadujú nevyhnutné verejné záujmy, najmä záujmy bezpečnosti dopravy alebo záujmy stavby, údržby alebo ochrany diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie. O uzávierke, obchádzke a odklone rozhoduje cestný správny orgán po dohode s dopravným inšpektorátom.^{1b)} Užívatelia diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie nemajú nárok na náhradu prípadných vyšších nákladov, ktoré im vzniknú v dôsledku uzávierky, obchádzky alebo odklonu. Cestný správny orgán je však povinný postarať sa o to, aby uzávierka, obchádzka alebo odklon boli vždy obmedzené, ak možno na najkratší čas, a aby boli riadne technicky zabezpečené a čo najvýhodnejšie.

(2) Povolenie nie je potrebné na uzávierku a obchádzku regulovanú priamo na mieste osobami na to oprávnenými podľa osobitného predpisu.^{2j)}

(3) Obchádzku a s tým spojenú zvýšenú cestnú premávku na obchádzkových trasách sú obce povinné strpieť.

(4) Náklady na potrebnú úpravu obchádzkovej trasy, na jej údržbu počas obchádzky, ako aj na jej prípadné uvedenie do pôvodného stavu po skončení obchádzky uhrádza ten, kto požiadal o uzávierku alebo o obchádzku.

(5) Odklon je obchádzková trasa určená na diaľkovú tranzitnú dopravu s cieľom znížiť dopravnú intenzitu na území, kde sú miestnou uzávierkou zhoršené podmienky na priepustnosť cestnej premávky. Určenie trasy odklonu je súčasťou povolenia uzávierky a obchádzky.

(6) Na rozhodovanie o uzávierkach, obchádzkach a odklonoch sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.¹⁾

§ 8

Zvláštne užívanie

(1) Na užívanie diaľnic, ciest a miestnych komunikácií iným než zvyčajným spôsobom alebo na iné účely, než na ktoré sú určené (ďalej len „zvláštne užívanie“), je potrebné povolenie cestného správneho orgánu s výnimkou prípadov uvedených v odsekoch 6, 7 a 9 vydané po dohode

s dopravným inšpektorátom.^{1b)} Cestný správny orgán môže v povolení určiť podmienky na zvláštne užívanie a pre ich nesplnenie môže udelené povolenie zrušiť. Povolenie nie je potrebné pre vozidlá ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a na presun poľnohospodárskych strojov a zariadení pri poľnohospodárskych prácach v rámci obhospodarovaného územia.

(2) Zvláštnym užívaním diaľnic, ciest a miestnych komunikácií nie je vlastná činnosť správcov týchto pozemných komunikácií pri ich správe.

(3) Na rozhodovanie o povoľovaní zvláštneho užívania diaľnic, ciest a miestnych komunikácií sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní¹⁾ s týmito odchýlkami:

- a) § 1, 7, 8, 14 a § 18 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) sa nepoužijú,
- b) odvolanie proti rozhodnutiu nemá odkladný účinok.

(4) Povolenie na zvláštne užívanie diaľnic, ciest a miestnych komunikácií nezbavuje užívateľa povinnosti úhrady podľa § 9 ods. 5 až 7.

(5) Cestný správny orgán za nadmernú a nadrozmernú prepravu vykonanú bez povolenia dodatočne vyberie rozhodnutím zvýšený správny poplatok podľa osobitného predpisu.^{1c)}

(6) Na hraničných priechodoch pred vstupom na územie Slovenskej republiky správca príslušného úseku diaľnice alebo cesty vedúcej k hraničnému priechodu vyberá správny poplatok^{1c)} v prípade, ak je pri vozidle prekročená hmotnosť pripadajúca na jednu nápravu (ďalej len „nápravový tlak“) a vozidlo s nákladom neprekročí celkovú povolenú hmotnosť vozidla,^{1a)} šírku nad 3,0 m a výšku nad 4,5 m. Doklad o zaplatení správneho poplatku oprávňuje vykonať nadmernú a nadrozmernú prepravu na území Slovenskej republiky. V ostatných prípadoch nadmernej a nadrozmernej prepravy sa vodič musí pred vstupom na územie Slovenskej republiky preukázať povolením na zvláštne užívanie diaľnic a ciest vydaným cestným správnym orgánom.

(7) Na hraničných priechodoch pri výstupe z územia Slovenskej republiky správca príslušného úseku diaľnice alebo cesty vedúcej k hraničnému priechodu vyberá za nadmernú a nadrozmernú prepravu^{1a)} vykonanú bez povolenia zvýšený správny poplatok podľa osobitného predpisu.^{1c)} Vozidlo zahraničného dopravcu môže opustiť územie Slovenskej republiky až po zaplatení správneho poplatku.

(8) Váhy na hraničných priechodoch na meranie hmotnosti vozidla a jeho nápravových tlakov zriaďuje po dohode s colným orgánom a prevádzkuje správca diaľnice alebo cesty vedúcej k hraničnému priechodu.

(9) Na území Slovenskej republiky s výnimkou hraničných priechodov meranie hmotnosti, nápravových tlakov a rozmerov vozidla zabezpečujú správcovia diaľnic, ciest a miestnych komunikácií v súčinnosti s útvarmi Policajného zboru. Vodič je povinný podrobiť sa pokynom fyzickej osoby obsluhujúcej zariadenie na meranie vozidiel a uviesť východiskové miesto a miesto určenia uskutočňovanej prepravy. Ak sa pri vozidle zistilo, že sa prekročila celková prípustná hmotnosť alebo šírka nad 3,0 m, alebo výška nad 4,5 m, dopravca nesmie pokračovať v jazde bez povolenia na zvláštne užívanie (odsek 1), ktoré mu vydá príslušný cestný správny orgán (§ 3). Za nadmernú alebo nadrozmernú prepravu, ktorá neprekračuje uvedené miery, správca komunikácie vyberie na mieste zvýšený správny poplatok podľa osobitného predpisu.^{1c)} Doklad o zaplatení zvýšeného správneho poplatku oprávňuje dopravcu vykonať nadmernú alebo nadrozmernú prepravu do miesta určenia uskutočňovanej prepravy. Ak dopravca odmietne alebo nemôže zaplatiť na mieste zvýšený správny poplatok, správca komunikácie nahlási zistenú nadmernú alebo nadrozmernú prepravu príslušnému cestnému správnomu orgánu (§ 3).

(10) Ak na elektrických, telekomunikačných, vodovodných, kanalizačných a iných vedeniach

(ďalej len „vedenie“) uložených v pozemných komunikáciách nastane porucha a vznikne nebezpečenstvo všeobecného ohrozenia, vlastník alebo správca tohto vedenia neodkladne vykoná opatrenia potrebné na zamedzenie rozšírenia škôd a zaistenie bezpečnej premávky na komunikácii. Odstránenie takejto poruchy na vedeniach je zvláštnym užívaním, na ktoré sa vopred nevyžaduje povolenie cestného správneho orgánu. Vlastník alebo správca vedenia je povinný do 12 hodín od zistenia oznámiť vznik poruchy vlastníčkovi alebo správcovi pozemnej komunikácie. Cestný správny orgán na základe žiadosti predloženej vlastníkom alebo správcom vedenia dodatočne vydaným rozhodnutím určí podmienky uvedenia diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie do pôvodného stavu na náklady vlastníka alebo správcu vedenia. Správny poplatok sa za toto dodatočne vydané povolenie nevyberá.

(11) Na stĺpoch verejného osvetlenia ciest a miestnych komunikácií a na stĺpoch trolejového vedenia sa môžu umiestňovať iba informačné zariadenia a dopravné značky, ak nezasiahnu do prejazdneho profilu pozemnej komunikácie. Reklamné, informačné a propagačné zariadenia³⁾ sa pri prejazdnych úsekoch ciest cez obce a pri miestnych komunikáciách umiestňujú tak, aby vyhovovali požiadavkám bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

(12) Transparenty, skládky materiálov alebo reklamné, informačné a propagačné zariadenia, ako aj iné zariadenia, ktoré neslúžia pre správu pozemných komunikácií ani pre riadenie cestnej premávky a prevádzku dopravy, je zakázané umiestňovať na križovatke a v rozhládovom poli vodiča na križovatke.

(13) Športové a iné podujatia konané na cestách presahujúcich územný obvod okresu alebo územný obvod kraja povoľuje krajský úrad, na ktorého území sa podujatie začína, a to po dohode s dotknutými krajskými úradmi a krajskými dopravnými inšpektorátmi.^{1b)} Športové a iné podujatia konané na miestnych komunikáciách povoľuje obec.

(14) Ak nadmerná preprava s celkovou hmotnosťou nad 60 ton má na úrovni koľají krížif železničnú dráhu, dopravca je povinný vyžiadať si súhlas na kríženie od vlastníka alebo prevádzkovateľa železničnej dráhy. Ak nadrozmerná preprava pri výške nad 4,5 m má prechádzať pod trolejovým vedením, dopravca je povinný vyžiadať si súhlas na kríženie od správcu alebo vlastníka, alebo prevádzkovateľa trolejového vedenia. Na konanie o udelenie súhlasu sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.¹⁾

(15) Ak dopravca nepreukáže, že správny poplatok^{1c)} za vykonávanú nadmernú a nadrozmernú prepravu zaplatil, colný orgán neprepustí na hraničnom priechode vozidlo zahraničného dopravcu, u ktorého bola zistená nadmerná alebo nadrozmerná preprava.

§ 9

Zabezpečenie zjazdnosti a schodnosti

(1) Závady v zjazdnosti diaľnic, ciest a miestnych komunikácií sú bez prietahov povinní odstraňovať ich správcovia.

(2) Závady v schodnosti priechodov pre chodcov na miestnych komunikáciách a prejazdnych úsekoch ciest cez obce, ako aj závady v schodnosti miestnych komunikácií určených výhradne pre chodcov, sú povinní odstraňovať správcovia miestnych komunikácií. Závady v schodnosti chodníkov priľahlých k nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza v zastavanom území a hraničí s cestou alebo miestnou komunikáciou, sú povinní bez prietahov odstraňovať vlastníci, správcovia alebo užívatelia nehnuteľností, pokiaľ tieto závady vznikli znečistením, poľadovicou alebo snehom.

(3) Rozsah povinností uvedených v odseku 2 upravujú s prihliadnutím na miestne pomery obce svojimi všeobecne záväznými nariadeniami.⁴⁾

(4) Na odstraňovanie závad v zjazdnosti, prípadne schodnosti možno používať chemické

posypové materiály v súlade s osobitnými predpismi a len tam, kde je to nevyhnutne potrebné. Spôsob a rozsah ich použitia ustanovuje vykonávací predpis.

(5) Pri znečistení diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie, ktoré spôsobí alebo môže spôsobiť závalu v zjazdnosti, je povinný ten, kto znečistenie spôsobil, bez prieťahov ho odstrániť a komunikáciu uviesť do pôvodného stavu; ak sa tak nestane, je povinný uhradiť správcovi komunikácie náklady spojené s odstránením znečistenia a s uvedením komunikácie do pôvodného stavu.

(6) Pri poškodení diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie, ktoré spôsobí alebo môže spôsobiť závalu v zjazdnosti, je povinný ten, kto poškodenie spôsobil, uhradiť správcovi komunikácie náklady spojené s odstránením poškodenia a s uvedením komunikácie do pôvodného stavu, pokiaľ sa nedohodne so správcom komunikácie, že poškodenie odstráni sám.

(7) Ustanovenie odsekov 5 a 6 platí aj pri poškodení alebo znečistení, ktoré spôsobí alebo môže spôsobiť závalu v schodnosti priechodov pre chodcov na miestnych komunikáciách a prejazdnych úsekoch ciest cez mestá a obce, miestnych komunikácií určených výlučne pre chodcov a chodníkov.

(8) O úhrade nákladov spojených s odstránením poškodenia alebo znečistenia pozemných komunikácií spôsobených vozidlami ozbrojených síl a ozbrojených zborov platí osobitná úprava.

§ 9a

Zodpovednosť za škodu, ktorá vznikla užívateľom diaľnic, ciest a miestnych komunikácií

(1) Užívateľia diaľnic, ciest alebo miestnych komunikácií nemajú nárok na náhradu škody, ktorá im vznikla zo stavebného stavu alebo dopravnotechnického stavu diaľnic, ciest alebo miestnych komunikácií.

(2) Správcovia diaľnic, ciest a miestnych komunikácií však zodpovedajú za škody, ktoré vznikli užívateľom týchto komunikácií a ktorých príčinou boli závady v zjazdnosti, okrem prípadu, že preukážu, že nebolo v medziach možností tieto závady odstrániť, ani na ne predpísaným spôsobom upozorniť.

(3) Správcovia miestnych komunikácií zodpovedajú za škody, ktorých príčinou boli závady v schodnosti na priechodoch pre chodcov na miestnych komunikáciách a prejazdnych úsekoch ciest cez mestá a obce, miestnych komunikácií určených výhradne pre chodcov a na chodníkoch, okrem prípadu, že preukážu, že nebolo v medziach možností tieto závady odstrániť, ani na ne predpísaným spôsobom upozorniť.

(4) Vlastníci, správcovia alebo užívateľia nehnuteľností, ktoré v zastavanom území hraničia s cestou alebo miestnou komunikáciou, zodpovedajú za škody, ktorých príčinou boli závady v schodnosti na príľahlých chodníkoch, ktoré vznikli znečistením, poľadovicou alebo snehom a neboli bez prieťahov odstránené.

§ 10

Ochrana diaľnic, ciest a miestnych komunikácií

(1) Nikto nesmie svojou činnosťou ohrozovať diaľnicu, cestu alebo miestnu komunikáciu a premávku na nich, ani sťažovať ich údržbu. Na odvrátenie takého ohrozenia uloží príslušný cestný správny orgán po dohode so zúčastnenými orgánmi nevyhnutné opatrenia; pritom môže byť tiež rozhodnuté po predchádzajúcom upozornení toho, kto ohrozenie vyvolal, o tom, že potrebné opatrenia sa vykonajú na jeho náklad.

(2) Vlastníci, správcovia alebo užívateľia nehnuteľností v susedstve diaľnice, cesty alebo miestnej

komunikácie musia dovoliť, aby príslušný cestný správny orgán urobil na ich pozemkoch potrebné opatrenia na zabránenie zosuvu skál a pôdy, pádu kamenia a stromov a na umožnenie odtoku vody, ak toto nebezpečenstvo vznikne výstavbou alebo prevádzkou diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie alebo prírodnými vplyvmi; ak však toto nebezpečenstvo vznikne z konania vlastníkov, správcov alebo užívateľov susedných nehnuteľností, sú povinní urobiť na dotknutých pozemkoch potrebné opatrenia vlastným nákladom.

(3) Na diaľniciach, cestách pre motorové vozidlá a medzinárodných cestných ťahoch a v ich ochranných pásmach okrem odpočívadiel je zakázané umiestňovať reklamné, informačné a propagačné zariadenia.³⁾

§ 11

Cestné ochranné pásma

(1) Na ochranu diaľnic, ciest a miestnych komunikácií a premávky na nich mimo územia zastaveného alebo určeného na súvislé zastavanie slúžia cestné ochranné pásma. Pre jednotlivé druhy a kategórie týchto komunikácií určí šírku ochranných pásem vykonávací predpis, a to pri diaľniciach a cestách vyšších tried v rozsahu 50 až 100 metrov od osi príslušného jazdného pásu, pri cestách nižších tried a miestnych komunikáciách 15 až 25 metrov od osi vozovky. Cestné ochranné pásmo pre novobudované alebo rekonštruované diaľnice, cesty a miestne komunikácie vzniká dňom nadobudnutia právoplatnosti územného rozhodnutia.

(2) V cestných ochranných pásmach je zakázaná alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť diaľnice, cesty alebo miestne komunikácie alebo premávku na nich; príslušný cestný správny orgán povoľuje v odôvodnených prípadoch výnimky z tohto zákazu alebo obmedzenia.

(3) Príslušný cestný správny orgán môže nariadiť vlastníkovi, správcovi alebo užívateľovi nehnuteľností alebo zariadenia, aby v cestnom ochrannom pásme odstránil alebo upravil stavbu alebo zariadenie, stromy, kry alebo iné porasty, prípadne aby upravil povrch pôdy. Náhrada za odstránené stavby a zariadenia sa poskytuje, ak sa vykonali pred určením cestného ochranného pásma; za stavby a zariadenia postavené po určení cestného ochranného pásma sa poskytuje náhrada len vtedy, ak boli postavené podľa podmienok určených pri povolení stavby alebo zariadenia, ak z týchto podmienok nevyplýva, že náhrada sa neposkytne. Výšku náhrady určí príslušný cestný správny orgán. Ostatné stavby a zariadenia je povinný ich vlastník, správca alebo užívateľ nehnuteľností odstrániť bez náhrady.

(4) Obmedzenia v ochranných pásmach podľa odseku 2 sa nevzťahujú na súčasť diaľnic, ciest a miestnych komunikácií, označníky zastávok, zastávky a čakárne hromadnej dopravy, meračské značky, signály a ich zariadenia na mapovanie, ak sú umiestnené tak, aby nezhoršovali bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky a nesťažovali údržbu komunikácie.

(5) Žiadosť o povolenie výnimky podľa odseku 2 sa podáva v štádiu prípravnej dokumentácie. Výnimky možno povoliť len v odôvodnených prípadoch, ak tým nebudú dotknuté verejné záujmy, najmä dopravné záujmy a záujmy správy dotknutej komunikácie. Povolením výnimiek nesmie dôjsť k rozšíreniu súvislej zástavby obcí obstavovaním komunikácie. Povolenie výnimky možno viazať na podmienky. Na povolenie výnimky sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.¹⁾

§ 12

Ochrana výstavby diaľnic, ciest a miestnych komunikácií

Ochranu plánovanej výstavby diaľnice, cesty a miestnej komunikácie zabezpečuje orgán životného prostredia⁵⁾ územným rozhodnutím. Na takto určených územiach sa nesmú stavať a vykonávať stavebné práce vyžadujúce stavebné povolenie podľa zákona o územnom plánovaní

a stavebnom poriadku a vykonávacích predpisov k nemu vydaných ani terénne úpravy, ktoré podstatne menia vzhľad prostredia alebo odtokové pomery; orgán životného prostredia⁵⁾ povoľuje v odôvodnených prípadoch výnimky z tohto zákazu.

§ 13

Pomocné cestné pozemky

Účelom správy diaľnic, ciest a miestnych komunikácií slúžia pruhy príľahlých pozemkov, ktoré sú v správe správcu komunikácie (pomocné cestné pozemky). Pruhy príľahlých pozemkov, ktoré sú vo vlastníctve (užívaní) iných právnických osôb alebo fyzických osôb, môžu sa získavať na ten istý účel dohodou s vlastníkmi (užívateľmi) týchto pozemkov, prípadne vyvlastnením. Šírku týchto pruhov určí v medziach vykonávacích predpisov príslušný cestný správny orgán.

§ 14

Cestná zeleň

(1) Cestné správne orgány dbajú o to, aby bola na cestných pomocných pozemkoch, prípadne na iných vhodných pozemkoch tvoriacich súčasť diaľnic, ciest a miestnych komunikácií (svahy násypov, odpočívadlá a podobne), primerane podľa miestnych podmienok pestovaná vhodná cestná zeleň; pritom je potrebné, aby nebola ohrozovaná bezpečnosť cestnej premávky alebo aby nebolo neúmerne sťažované použitie týchto pozemkov na účely správy diaľnic, ciest alebo miestnych komunikácií alebo na obhospodarovanie susedných pozemkov.

(2) Pri riešení cestnej zelene sa rešpektuje hľadisko bezpečnosti cestnej premávky pri jeho prerokúvaní s orgánmi ochrany prírody a životného prostredia.

(3) O umiestňovaní a druhovom zložení cestnej zelene a o výrube jej drevín rozhoduje cestný správny orgán po dohode s orgánom životného prostredia.⁵⁾

§ 15

Vstup na susedné pozemky

Zamestnanci cestných správnych orgánov a správcov komunikácií môžu vstupovať na nezastavané pozemky v okolí diaľnice, cesty a miestnej komunikácie a vykonávať nevyhnutné opatrenia na účely výstavby, dozoru, postavenia zásnežíek a na iné účely súvisiace so správou diaľnic, ciest a miestnych komunikácií, ak na to nie je potrebné povolenie podľa osobitných predpisov.⁶⁾ Sú povinní dbať, aby škoda pri týchto prácach, ak jej nemožno predísť, bola čo najmenšia.

Diel 2

Stavba diaľnic, ciest a miestnych komunikácií a ich styk s okolím

§ 16

Povoľovanie stavieb

Na začatie stavby diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie a na ich zmeny je potrebné stavebné povolenie, ktoré vydáva špeciálny stavebný úrad podľa osobitných predpisov.⁷⁾ Pri vydaní stavebného povolenia treba zabezpečiť ochranu poľnohospodárskeho pôdneho fondu (najmä ornej pôdy), lesného fondu, nerastného bohatstva, životného prostredia, ako aj ochranu ostatných všeobecných záujmov, pokiaľ budú stavbou dotknuté.

§ 17**Vyvlastnenie**

O vyvlastnení nehnuteľností alebo práv k nehnuteľnostiam pre účely stavby a správy diaľnic, ciest a miestnych komunikácií, ako aj pre plnenie ostatných úloh určených týmto zákonom platia ustanovenia zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku a vykonávacích predpisov k nemu vydaných.

§ 18**Styk s inými komunikáciami, vedeniami každého druhu, vodami, vodohospodárskymi a inými dielami a s územím, v ktorom sa dobývajú nerasty**

(1) Ak je to z technických dôvodov potrebné alebo ak to vyžaduje verejný záujem, môže diaľnica, cesta a miestna komunikácia križovať iné komunikácie, vody, vodohospodárske a iné diela, ako aj územie, v ktorom sa dobývajú nerasty, alebo sa ich inak dotknúť alebo môžu byť nimi krížené či inak dotknuté, a to spôsobom primeraným hospodárskym potrebám a miestnym pomerom tak, aby boli čo najmenej dotknuté záujmy zúčastnených organizácií (orgánov).

(2) Nové kríženia pozemných komunikácií so železnicami sa zriaďujú zásadne mimo úrovne koľají; výnimky povoľuje príslušný cestný správny orgán po dohode s dopravným inšpektorátom a so súhlasom ministerstva. Doterajšie kríženia na úrovni koľají sa musia postupne podľa plánu nahrádzať mimoúrovňovými krížzeniami.

(3) Elektrické, telekomunikačné, vodovodné, kanalizačné a iné vedenia, zariadenia na rozvod tepla a vykurovacích plynov (ďalej len „vedenia“), pokiaľ nie sú zriaďované pre potreby diaľnic, ciest alebo miestnych komunikácií, nesmú sa umiestňovať v ich telese a na cestných pomocných pozemkoch okrem prípadov uvedených ďalej.

(4) Pri výstavbe nových sídlisk a pri ucelenej prestavbe jestvujúcej zástavby je dovolené umiestňovať vedenie v chodníkoch a v príľahlých zelených pásoch v káblových kanáloch, kolektoroch a štôľňach; kanalizačné vedenie môže sa umiestňovať aj v celom telese cesty alebo miestnej komunikácie. V zastavanom území je takisto dovolené zriaďovať vodovodné vedenie aj v telese ciest a miestnych komunikácií v prípadoch, keď je vylúčená možnosť iného technického riešenia bez neúmerne vysokých nákladov, a ostatné vedenie je dovolené umiestňovať v chodníkoch a príľahlých zelených pásoch; v telese cesty I. triedy je dovolené zriaďovať hlavný vodovodný rozvádzací rad. Pri obnove alebo rekonštrukcii vodovodného vedenia, s výnimkou hlavného vodovodného rozvádzacieho radu uloženého v ceste I. triedy alebo pri jej rekonštrukcii, ako aj obnove, je investor povinný uložiť vedenie do chráničiek alebo kolektorov.

(5) Na základe povolenia príslušného cestného správneho orgánu možno v zastavanom území zriaďovať v telese ciest a miestnych komunikácií telekomunikačné podzemné vedenie bez povinnosti ukladať ho do káblového kanála alebo kolektora a zariadenie na rozvod tepla a vykurovacích plynov v prípadoch, keď je vylúčená možnosť iného technického riešenia bez neúmerne vysokých nákladov.

(6) Na spôsob umiestnenia vedenia na diaľniciach, cestách a miestnych komunikáciách alebo v ich telese, na vykonanie plánovaných opráv a údržby týchto vedení, ako aj na ich odstránenie, je potrebný súhlas príslušného cestného správneho orgánu. Na udelenie súhlasu sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

(7) Mimo zastavaného územia môže príslušný cestný správny orgán v prípadoch, keď je vylúčená možnosť iného technického riešenia bez neúmerne vysokých nákladov, povoliť uskutočniť kríženie podzemného vedenia s diaľnicami, cestami alebo miestnymi komunikáciami; tieto kríženia sa zriaďujú v chráničkách alebo kolektoroch, prípadne tak, aby pri ich údržbe a opravách nedošlo

k narušeniu diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie. Aj prípadné umiestnenie telekomunikačných podzemných vedení v cestnom pomocnom pozemku povoľuje príslušný cestný správny orgán.

(8) Vedenia, ktoré svojím umiestnením a technickým spracovaním nezodpovedajú ustanoveniam tohto zákona, musia sa postupne v rámci plánovaných rekonštrukcií premiestniť. Príslušný správca komunikácie prerokuje so správcami vedení umiestnených v telese diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie, ktorých stav ohrozuje uvedené komunikácie alebo ich užívanie, najmä bezpečnosť premávky na nich, spôsob a lehoty ich preloženia alebo odstránenia. Ak nedôjde k dohode, rozhodne príslušný cestný správny orgán.

(9) Ak sa má diaľnica, cesta alebo miestna komunikácia zrušiť v dôsledku inej investičnej výstavby, je investor tejto výstavby povinný zabezpečiť výstavbu náhradnej diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie zodpovedajúcej dopravným potrebám.

(10) Inak o styku diaľníc, ciest a miestnych komunikácií s vedeniami každého druhu, s vodami, vodohospodárskymi a inými dielami a s územím, v ktorom sa dobývajú nerasty, ako aj o krížení ciest a miestnych komunikácií so železnicami, o zabezpečení týchto krížení a o používaní ciest a miestnych komunikácií na vedenie koľají železníc platia osobitné predpisy.

(11) Je zakázané umiestňovať potrubné vedenie s horľavými alebo výbušnými látkami na moste, ktorý je súčasťou diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie, a v jeho konštrukcii. Na moste sa môže umiestniť vodovodné a kanalizačné potrubie, ak sa vykoná technické opatrenie, aby sa pri poruche potrubia zabránilo zaplaveniu dutín mosta a ohrozeniu premávky pod mostom. Na umiestnenie potrubného vedenia na moste je potrebné povolenie cestného správneho orgánu na zvláštne užívanie (§ 8 ods. 1).

§ 19

Užívanie pozemných komunikácií pri stavbách

(1) Ak pri veľkých stavbách, ťažobných prácach alebo pri terénnych úpravách, ktoré vyžadujú stavebné povolenie alebo iné povolenie podľa osobitných predpisov,⁷⁾ sa má užívať pozemná komunikácia, ktorej stavebno-technické vybavenie nezodpovedá požadovanej premávke na tejto komunikácii, musia sa na nej vykonať potrebné úpravy po dohode s jej vlastníkom alebo správcou. Ak vykonanie úprav nie je účelné alebo možné, musí sa vybudovať nová pozemná komunikácia, ktorá zodpovedá predpokladanej dopravnej záťaži. Stavbu novej komunikácie alebo úpravy existujúcej komunikácie je povinný zabezpečiť na vlastný náklad ten, kto túto potrebu vyvolal.

(2) Ak sa má pozemná komunikácia zrušiť v dôsledku inej investičnej výstavby, uzavretia územia alebo ak sa má na nej dlhodobo vylúčiť, prípadne obmedziť cestná premávka, je ten, kto túto potrebu vyvolal, povinný po dohode s cestným správnym orgánom, vlastníkom alebo so správcou komunikácie zabezpečiť výstavbu novej alebo úpravu existujúcej pozemnej komunikácie v rozsahu zodpovedajúcom dopravným potrebám.

Tretia časť

§ 20

Pevné prekážky na diaľniciach, cestách a miestnych komunikáciách

(1) Na vozovke a krajniciach diaľníc, ciest a miestnych komunikácií nesmú sa, s výnimkou dopravných značiek a dopravných zariadení, umiestňovať predmety tvoriace pevnú prekážku. Jestvujúce pevné prekážky musia sa v lehotách určených vykonávacím predpisom odstrániť. V odôvodnených prípadoch povoľuje výnimky z tohto zákazu cestný správny orgán, ktorý môže tiež určiť odchylné lehoty na odstránenie stĺpov nadzemných vedení.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na zariadenia umiestnené na diaľniciach a cestách pre motorové vozidlá na účely platenia úhrady (§ 6) a na zariadenia umiestnené na pozemných komunikáciách na účely násilného zastavenia dopravného prostriedku.⁸⁾

Štvrtá časť

ÚČELOVÉ KOMUNIKÁCIE

§ 22

Účelové komunikácie

(1) Účelové komunikácie slúžia spojeniu jednotlivých výrobných závodov alebo jednotlivých objektov a nehnuteľností s ostatnými pozemnými komunikáciami alebo komunikačným účelom v uzavretých priestoroch alebo objektoch.

(2) Pre povolenie stavby účelovej komunikácie platí ustanovenie § 16.

(3) Účelové komunikácie sa členia na verejné a neverejné. Účelové komunikácie v uzavretých priestoroch alebo objektoch sú neverejné. Verejnú účelovú komunikáciu môže príslušná obec vyhlásiť za neverejnú len so súhlasom jej vlastníka.

PIATA ČASŤ

SANKCIE

§ 22a

Pokuty

Cestný správny orgán a obec v rozsahu svojej pôsobnosti uložia pokutu do 1 000 000 Sk právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie podľa osobitných predpisov,⁹⁾ ak

- a) bez povolenia cestného správneho orgánu alebo v rozpore s vydaným povolením
 1. užíva diaľnicu, cestu alebo miestnu komunikáciu iným spôsobom než zvyčajným alebo na iné účely, než na ktoré sú určené, s výnimkou nadmerných a nadrozmerých prepráv (zvláštne užívanie),
 2. vykoná uzávierku diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie alebo nedodrží povolený termín uzávierky a obchádzky,
 3. v ochrannom pásme diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie vykoná práce (činnosti), ktoré by mohli ohroziť pozemnú komunikáciu alebo premávku na nej,
 4. používa pri veľkých stavbách, ťažobných prácach alebo pri terénnych úpravách vyžadujúcich stavebné povolenie alebo iné povolenie podľa osobitných predpisov⁷⁾ pozemnú komunikáciu, ktorej stavebno-technické vybavenie nezodpovedá požadovanej premávke,
 5. vykoná pripojenie komunikácie na diaľnicu, cestu alebo na miestnu komunikáciu alebo zriadi vjazd z týchto komunikácií na príľahlé nehnuteľnosti alebo zruší napojenie komunikácií a vjazdov,
 6. zamení, pozmení, premiestni, odstráni, umiestni alebo zakryje dopravnú značku alebo iné zariadenie, ktoré je súčasťou pozemnej komunikácie,
- b) zničí, poškodí alebo znečistí dopravnú značku alebo iné zariadenie, ktoré je súčasťou pozemnej komunikácie, alebo cestnú zeleň,
- c) znečistí alebo poškodí diaľnicu, cestu alebo miestnu komunikáciu tak, že spôsobí alebo môže spôsobiť chybu v zjazdnosti alebo v schodnosti pozemnej komunikácie,
- d) v prípade opravy porúch na podzemných vedeniach uložených v diaľnici, ceste alebo v miestnej komunikácii nesplní ohlasovaciu povinnosť alebo nesplní podmienky určené cestným

správnym orgánom na vykonanie prác súvisiacich s uvedením komunikácie do pôvodného stavu,

- e) neplní opatrenia uložené orgánom štátneho odborného dozoru na zabránenie ohrozenia alebo sťaženia premávky na pozemných komunikáciách,
- f) neodstráni v termíne určenom cestným správnym orgánom pevnú prekážku na diaľnici, ceste alebo na miestnej komunikácii alebo nesplní podmienky udelenej výnimky,
- g) neplní úlohy správy a údržby diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie, ktoré pre ňu vyplývajú z tohto zákona,
- h) nedodrží podmienky uvedené v povolení na zvláštne užívanie diaľnic, ciest a miestnych komunikácií pre nadmernú a nadrozmernú prepravu,
- ch) umiestni reklamné, informačné a propagačné zariadenia na diaľniciach, cestách pre motorové vozidlá a medzinárodných cestných fahoch a v ich ochranných pásmach (okrem odpočívadiel) alebo umiestni na križovatke a v rozhľadovom poli vodiča na križovatke transparenty, skládky materiálov alebo reklamné, informačné a propagačné zariadenia, ako aj iné zariadenia, ktoré neslúžia pre správu pozemných komunikácií ani pre riadenie cestnej premávky a prevádzku dopravy.

§ 22b

(1) Pri určení výšky pokuty sa prihliada na závažnosť, čas trvania a na rozsah spôsobenej škody.

(2) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa cestný správny orgán dozvedel o tom, že právnická osoba alebo fyzická osoba porušila svoju povinnosť, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti.

(3) Pokuta je splatná do 15 dní odo dňa, keď rozhodnutie o jej uložení nadobudlo právoplatnosť.

(4) Pokuty sú príjmom cestného fondu alebo rozpočtu obce podľa toho, ktorý cestný správny orgán uložil pokutu. Tieto orgány aj vymáhajú nezaplatené pokuty.

§ 22c

Priestupky

(1) Priestupku na úseku pozemných komunikácií sa dopustí ten, kto

- a) bez povolenia cestného správneho orgánu alebo v rozpore s vydaným povolením
 1. užíva diaľnicu, cestu alebo miestnu komunikáciu iným spôsobom než zvyčajným alebo na iné účely, než na ktoré sú určené, s výnimkou nadmerných a nadrozmerných prepráv (zvláštne užívanie),
 2. vykoná uzávierku cesty alebo miestnej komunikácie alebo nedodrží povolený termín uzávierky a obchádzky,
 3. v ochrannom pásme diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie vykoná práce (činnosti), ktoré by mohli ohroziť pozemnú komunikáciu alebo premávku na nej,
 4. vykoná pripojenie komunikácie na diaľnicu, cestu alebo na miestnu komunikáciu alebo zriadi vjazd z týchto komunikácií na príslahlé nehnuteľnosti alebo zruší napojenie komunikácií a vjazdov,
 5. zamení, pozmení, premiestni, odstráni, umiestni alebo zakryje dopravnú značku alebo iné zariadenie, ktoré je súčasťou pozemnej komunikácie,
- b) zničí, poškodí alebo znečistí dopravnú značku alebo iné zariadenie, ktoré je súčasťou pozemnej komunikácie, alebo cestnú zeleň, ak škoda neprevyšuje 5 000 Sk,

- c) znečistí alebo poškodí diaľnicu, cestu alebo miestnu komunikáciu tak, že spôsobí alebo môže spôsobiť chybu v zjazdnosti alebo v schodnosti pozemnej komunikácie,
- d) v prípade opravy porúch na podzemných vedeniach uložených v diaľnici, ceste alebo v miestnej komunikácii nesplní ohlasovaciu povinnosť alebo nesplní podmienky určené cestným správnym orgánom na vykonanie prác súvisiacich s uvedením komunikácie do pôvodného stavu,
- e) neplní opatrenia uložené orgánom štátneho odborného dozoru na zabránenie ohrozenia alebo sťaženia premávky na pozemných komunikáciách,
- f) neodstráni v termíne určenom cestným správnym orgánom pevnú prekážku na diaľnici, ceste alebo na miestnej komunikácii alebo nesplní podmienky udelenej výnimky,
- g) ako vodič použije vymedzené úseky diaľnic a ciest pre motorové vozidlá bez označenia motorového vozidla platnou nálepkou,
- h) umiestni reklamné, informačné a propagačné zariadenia na diaľniciach, cestách pre motorové vozidlá a medzinárodných cestných ťahoch a v ich ochranných pásmach (okrem odpočívadiel) alebo umiestni na križovatke a v rozhľadovom poli vodiča na križovatke transparenty, skládky materiálov alebo reklamné, informačné a propagačné zariadenia, ako aj iné zariadenia, ktoré neslúžia pre správu pozemných komunikácií ani pre riadenie cestnej premávky a prevádzku dopravy.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) až f) a písm. h) možno uložiť pokutu do 10 000 Sk.

(3) Za priestupok podľa odseku 1 písm. g) možno uložiť vodičovi pokutu do výšky trojnásobku úhrady na kalendárny rok uvedenej v sadzobníku, ktorý je prílohou č. 1 k tomuto zákonu.

(4) Na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje osobitný predpis.¹⁰⁾

Šiesta časť

SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 23

Vzťah k správnomu poriadku

Ak nie je výslovne ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.

§ 24

Splnomocňovacie ustanovenie

Ministerstvo vydá na vykonanie tohto zákona všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré

- a) ustanovia rozdelenie ciest a miestnych komunikácií podľa dopravného významu,
- b) podrobnejšie upravujú pripájanie pozemných komunikácií, zriaďovanie vjazdov z ciest alebo miestnych komunikácií na susedné nehnuteľnosti, zaraďovanie pozemných komunikácií do cestnej siete alebo do siete miestnych komunikácií a vyradovanie komunikácií z týchto sietí,
- c) bližšie vymedzia práva a povinnosti užívateľov a správcov diaľnic, ciest a miestnych komunikácií,
- d) bližšie vymedzia pojmy prejazdný úsek diaľnice a cesty, stavebný stav, dopravno-technický stav, zjazdnosť a schodnosť diaľnic, ciest a miestnych komunikácií,
- e) ustanovia podmienky na povoľovanie uzávierok a obchádzok diaľnic, ciest a miestnych komunikácií, zvláštno užívania týchto komunikácií a ich ochrany,
- f) bližšie ustanovia podrobnosti o súčiastiach pozemných komunikácií, určujú šírku ochranných pásiem diaľnic, ciest a miestnych komunikácií a zásady využitia cestných pomocných pozemkov,

- g) upravia podrobnosti styku pozemných komunikácií s vedeniami každého druhu,
- h) vymedzia pojem pevnej prekážky na diaľniciach, cestách alebo miestnych komunikáciách, určia postup pri jej odstraňovaní a rozsah výnimiek zo zákazu § 20,
- i) ustanovia zásady pre výkon štátneho odborného dozoru nad pozemnými komunikáciami,
- j) určia režim účelových komunikácií,
- k) ustanovia zásady pestovania cestnej zelene,
- l) určia spôsob vymedzenia a označenia úsekov diaľnic a ciest pre motorové vozidlá dopravnými značkami, ktorých užívanie podlieha úhrade, a vzor nálepky, rozmery nálepky a spôsob jej umiestnenia na motorovom vozidle,
- m) určia technické požiadavky na evidenciu diaľnic, ciest a miestnych komunikácií,
- n) určia podrobnosti o umiestňovaní reklamných, informačných a propagačných zariadení na pozemných komunikáciách a v ich ochranných pásmach, kde nie je umiestňovanie týchto zariadení zakázané.

§ 24a

Prechodné ustanovenia

(1) Reklamné, informačné a propagačné zariadenia umiestnené pred dňom účinnosti tohto zákona na diaľniciach, cestách pre motorové vozidlá a medzinárodných cestných ťahoch a v ich ochranných pásmach sú vlastníci, správcovia týchto zariadení povinní odstrániť do jedného roka odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

(2) Po uplynutí doby uvedenej v odseku 1 sú správcovia diaľnic, ciest pre motorové vozidlá a medzinárodných cestných ťahov oprávnení podať návrh na odstránenie reklamných, informačných a propagačných zariadení (stavieb) podľa osobitného zákona.¹¹⁾

§ 25

Zrušovacie ustanovenia

(1) Zrušujú sa všetky predpisy o veciach upravených týmto zákonom. Zrušuje sa zákon č. 147/1949 Zb., ktorým sa vydávajú niektoré predpisy o verejných cestách, zákonný článok I/1890 o cestách a mýtach, nariadenie č. 178/1941 Zb. o vzdialenostiach stavieb a prevádzkárni od diaľnic a o ochranných lesoch pozdĺž diaľnic, nariadenie č. 1/1943 Zb. o čistení verejných chodníkov a nariadenie ministra techniky č. 2/1950 Zb. o pôsobnosti národných výborov pri stavbe, správe a udržiavaní štátnych ciest.

(2) Predpisy o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu a ochrane lesného fondu zostávajú nedotknuté.

§ 25a

Zrušuje sa § 23 ods. 1 písm. b) a ch) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

§ 26
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Príloha k zákonu č. 135/1961 Zb.

SADZOBNÍK ÚHRAD

za užívanie vymedzených úsekov diaľnic a ciest pre motorové vozidlá pre dvojstopové motorové vozidlá alebo pre jazdné súpravy

1. Úhrada na kalendárny rok pre motorové vozidlá alebo pre jazdné súpravy s celkovou hmotnosťou
 - a) do 1,5 tony vrátane je400 Sk,
 - b) od 1,5 tony do 3,5 tony vrátane je 900 Sk,
 - c) od 3,5 tony do 12 ton vrátane je 3 000 Sk,
 - d) nad 12 ton je 6 000 Sk.
2. Úhrada na 15 dní pre motorové vozidlá alebo pre jazdné súpravy s celkovou hmotnosťou
 - a) do 1,5 tony vrátane je 60 Sk,
 - b) od 1,5 tony do 3,5 tony vrátane je130 Sk,
 - c) od 3,5 tony do 12 ton vrátane je..... 400 Sk,
 - d) nad 12 ton je..... 900 Sk.

Poznámka:

a) Ak nálepka platná na 15 dní bola zakúpená v decembri bežného roka, platí aj v januári nasledujúceho roka na počet dní, ktoré ešte ostávajú do vyčerpania 15 dní. Začiatok platnosti nálepky musí byť na nej vyznačený predierovaním príslušného dátumu.

b) Celková hmotnosť vozidla je uvedená v osvedčení o evidencii vozidla.¹²⁾

**Príloha č. 2
k zákonu č. 135/1961 Zb.****VZOR****potvrdenia o prípustnosti bezodplatnej dopravy pri humanitárnej pomoci vykonávanej po
vymedzených úsekoch diaľnic a ciest pre motorové vozidlá, za ktorých užívanie sa platí
úhrada formou nálepky****Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií
Slovenskej republiky**

Vec: Potvrdenie o prípustnosti bezodplatnej dopravy pri humanitárnej pomoci vykonávanej po vymedzených úsekoch
diaľnic a ciest pre motorové vozidlá, za užívanie ktorých sa platí úhrada formou nálepky

Potvrdzujem, že dopravca.....
(názov dopravcu)

môže vykonať prepravu motorovým vozidlom evidenčného čísla v dňoch do
miesta určenia a v dňoch spätočnú prepravu po vymedzených úsekoch diaľnic a ciest pre
motorové vozidlá bez označenia motorového vozidla nálepkou, ktorou sa preukazuje zaplatenie úhrady za užívanie
uvedených komunikácií.

Potvrdenie sa vydáva podľa § 6 ods. 3 písm. n) zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný
zákon) v znení neskorších predpisov. Preprava sa vykonáva v rámci humanitárnej pomoci, ktorú organizuje

.....
(názov organizátora akcie)

na pomoc
(uviesť adresáta)

Vodič je povinný mať pri preprave toto potvrdenie pri sebe a na požiadanie kontrolného orgánu sa ním preukázať.

V Bratislave dňa

.....
Meno, priezvisko
a funkcia vedúceho
útvaru MDPT SR

- 1) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
- 1a) § 11 a 13 vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 41/1984 Zb. o podmienkach prevádzky vozidiel na pozemných komunikáciách.
- 1b) § 1 až 4 vládneho nariadenia č. 54/1953 Zb. o premávke na cestách.
- 1c) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch.
- 2) § 120 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon).
- 2a) Napríklad § 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 306/1992 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 43/1993 Z. z.
- 2b) Napríklad § 6 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 304/1995 Z. z.
- 2c) § 22 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách.
- 2d) Vyhláška Federálneho ministerstva vnútra č. 99/1989 Zb. o pravidlách premávky na pozemných komunikáciách (pravidlá cestnej premávky) v znení neskorších predpisov.
- 2e) § 64 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení zákona č. 155/1999 Z. z.
- 2f) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.
- 2g) § 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 153/1993 Z. z. o Štátnom fonde cestného hospodárstva.
- 2h) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách.
- 3) § 71 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb.
- 4) § 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.
- 5) Zákon Slovenskej národnej rady č. 595/1990 Zb. o štátnej správe pre životné prostredie v znení neskorších predpisov.
- 6) Napríklad zákon č. 169/1949 Zb. o vojenských obvodoch, zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení zákona č. 229/1991 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 183/1993 Z. z. (úplné znenie č. 14/1994 Z. z.).
- 7) Napríklad zákon č. 51/1964 Zb. o dráhach v znení zákona č. 104/1974 Zb., zákon č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 8) § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore.
- 9) § 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) (úplné znenie č. 105/1995 Z. z.).
§ 2 Obchodného zákonníka.
- 10) Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
- 11) § 88 až 93 zákona č. 50/1976 Zb.
- 12) § 93 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách.

